

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: **Ing. A. F. CSc., B.**,
proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa – ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, v konaní
proti nečinnosti odporkyne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh **z a m i e t a**.

Navrhovateľke **n e p r i z n á v a** právo na náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e

Návrhom doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 10.12.2008 sa navrhovateľka domáhala, aby súd vo výroku rozhodnutia konštatoval, že žalovaná sa dopustila nesprávneho postupu tým, že v konaní o dávke predčasného starobného dôchodku podľa § 68 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ktoré sa začalo dňa 08.06.2005, je bez vážneho dôvodu nečinná a spôsobuje v ňom zbytočné prierahy. A zároveň žiadala, aby súd nariadil žalovanej, aby uskutočnila konanie o dôchodkovej dávke, ktoré sa začalo dňa 08.06.2005, a aby odporkyňa bezodkladne vydala vykonateľné rozhodnutie v súlade s § 179 ods. 1 písm. a/ bodu 1 zákona o sociálnom poistení, vo výroku ktorého rozhodne podľa § 68 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, o mesačnej sume predčasného starobného dôchodku, na ktorú má žalobkyňa nárok odo dňa vzniku nároku na dávku.

Podaním doručeným súdu dňa 23.01.2009 označeným ako úprava návrhu na začatie konania vo veci nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t ods. 1 a nasl. OSP žiadala navrhovateľka súd, aby návrhu vyhovel a nariadil Sociálnej poisťovni, ústredie, aby uskutočnila konanie pod č. X. o dávke predčasného starobného dôchodku navrhovateľky, ktoré sa začalo dňa 08.06.2005, a aby bezodkladne vydala vykonateľné rozhodnutie o dôchodkovej dávke v zmysle § 179 ods. 1 písm. a/ bodu 1 zákona o sociálnom poistení, vo výroku ktorého rozhodne podľa § 68 ods. 1 zákona o sociálnom poistení o mesačnej sume predčasného starobného dôchodku, na ktorú má navrhovateľke nárok odo dňa vzniku nároku na dôchodkovú dávku.

Svoj návrh zdôvodnila navrhovateľka tým, že odporkyňa nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným zákonom o sociálnom poistení pretože v dávkovom konaní, ktoré sa začalo dňa 08.06.2005 spísaním žiadosti žalobkyne o predčasný starobný dôchodok, je nečinná a toto konanie dosiaľ neuskutočnila a neukončila vydaním *vykonateľného* rozhodnutia o dôchodkovej dávke v zmysle § 179 ods. 1 písm. a/ bodu 1 zákona o sociálnom poistení, postupom podľa hmotnoprávneho ustanovenia § 68 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ktorým sa vykonáva navrhovateľkou uplatnené základné ľudské právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe v zmysle čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, (ďalej len ústava), a čl. 30 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len listiny). Vo veci uplatneného nároku, o ktorom bola/je odporkyňa povinná rozhodnúť, neexistuje *res iudicata*. Odporkyňa do dnešného dňa nevydala vykonateľné rozhodnutie o mesačnej sume predčasného starobného dôchodku, na ktorú má navrhovateľka nárok odo dňa vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok. Odporkyňa navrhovateľku nepoučila že, sa *musí* po podaní žiadosti o dôchodok, domáhať neskorším podaním žiadosti o vyplácanie dôchodkovej dávky, a následne podaním sťažností na nečinnosť odporkyne a následne podaním žaloby proti nečinnosti žalovanej v zmysle § 250t ods. 1 a nasl O.s.p. na súde.

Navrhovateľka žiadala, aby súd v záujme ochrany jej práv a právom chránených záujmov, ktoré Sociálna poisťovňa, ústredie, nesprávnym postupom, iným zásahom – nečinnosťou v konaní o dávke predčasného starobného dôchodku po neprimerane dlhú dobu závažným spôsobom porušuje, resp. ohrozuje, v tejto veci bezodkladne zjednal nápravu tak, aby Sociálna poisťovňa promptne (nie v lehote ďalších troch mesiacov) uskutočnila a ukončila príslušné dávkové konanie o mesačnej sume predčasného starobného dôchodku, na ktorú má navrhovateľka nárok odo dňa vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok,

vydaním vykonateľného rozhodnutia o dávke predčasného starobného dôchodku podľa § 68 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Podľa navrhovateľky odporkyňa porušuje jej procesné práva, keď jej odoprela procesné právo na dávkové konanie a na rozhodnutie o dávke podľa § 68 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Navrhovateľka návrh doplnila a upravila podaniami zo dňa 20.01.2009 a 13.02.2009.

Odporkyňa sa k podanému návrhu vyjadrila písomne dňa 02.02.2009 uvádzajúc, že s poukazom na preukázaný skutkový a právny stav veci, Sociálna poisťovňa v dávkovom konaní začatom dňa 08.06.2005 a pri vydaní rozhodnutia č. X. zo dňa 27.07.2005 o priznaní predčasného starobného dôchodku navrhovateľke, postupovala v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o sociálnom poistení. Túto skutočnosť napokon potvrdili aj rozhodnutia Krajského súdu v Trnave a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. O návrhu žalobkyne proti uvedenému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne rozhodoval Krajský súd v Trnave, ktorý rozsudkom č.k. 34Sd/54/2005-64 zo dňa 25. apríla 2006 rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. X. zo dňa 27. júla 2005 potvrdil ako zákonné a vecne správne. Žalobkyňa podala proti rozsudku Krajského súdu v Trnave odvolanie, ktorému Najvyšší súd Slovenskej republiky nevyhovel a rozsudkom č.k. 5 So 70/2006 zo dňa 25. apríla 2007 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Trnave. Následne na to podala žalobkyňa dovolanie voči predmetnému rozsudku, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, č.k. 1 Sdo 49/2007 20 dňa 21. augusta 2007 odmietol.

Vzhľadom na uvedené považuje Sociálna poisťovňa návrh za neodôvodnený, v dôsledku čoho žiada návrh navrhovateľky v plnom rozsahu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne a miestne príslušný na konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy (§ 246 ods. 2 písmeno b/ Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len O.s.p.) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 250t ods. 4 O.s.p.) a po oboznámení sa so stanoviskom odporkyne dospel k záveru, že návrh je potrebné ako nedôvodný zamietnuť.

Súd z návrhu a z pripojeného administratívneho spisu týkajúceho sa prejednávanej veci zistil, že navrhovateľka dňa 08.06.2005 požiadala odporkyňu o priznanie predčasného starobného dôchodku od 01.06.2005. Na základe uvedenej žiadosti bol navrhovateľke rozhodnutím odporkyne č. X. zo dňa 27.07.2005 priznaný a vyplácaný od 01.06.2005 predčasný starobný dôchodok v sume 7 771,-- Sk mesačne, od 22.07.2005 zvýšený na sumu 8 459,-- Sk mesačne. Rozhodnutie zo dňa 27.07.2005 bolo žalobkyni zaslané dňa 17.08.2005. Následne dňa 25.08.2005 podala navrhovateľka opravný prostriedok, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trnave rozsudkom, č.k. 34Sd/54/2005-64 zo dňa 25.04.2006 tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. X. zo dňa 27.07.2005 potvrdil ako zákonné a vecne správne.

Navrhovateľka podala proti rozsudku Krajského súdu v Trnave odvolanie, ktorému Najvyšší súd Slovenskej republiky nevyhovел a rozsudkom č.k. 5 So 70/2006 zo dňa 25.04.2007 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Trnave.

O podanom dovolaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením 1Sdo 49/2007 zo dňa 21.08.2007 tak, že dovolanie navrhovateľky odmietol.

Navrhovateľka dňa 16.07.2008 opakovane podala na krajský súd návrh – opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporkyne č. X. zo dňa 27.07.2005 o priznaní predčasného starobného dôchodku. Krajský súd v Trnave zastavil konanie uznesením č.k. 14S/78/2008-120 zo dňa 23.10.2008 z dôvodu, že navrhovateľka vzala svoj návrh zo dňa 16.07.2008 späť.

Odporkyňa vo veci dôchodkovej dávky navrhovateľky vydala ďalšie rozhodnutia:

- rozhodnutie č. X. zo dňa 08.08.2007 podľa § 82 zákona č. 416/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnom poistení), ktorým od 01.07.2006 bol navrhovateľke zvýšený predčasný dôchodok na sumu 8 963,-- Sk mesačne,
- rozhodnutie I. č. X. zo dňa 13.10.2008, ktorým bol navrhovateľke podľa § 68 ods. 3 zákona o sociálnom poistení od 01.07.2007 zvýšený predčasný starobný dôchodok na sumu 10 325,-- Sk mesačne,
- rozhodnutím II. č. X. zo dňa 13.10.2008 bol navrhovateľke podľa § 82 zákona o sociálnom poistení od 01.07.2008 zvýšený predčasný starobný dôchodok na sumu 10 842,-- Sk mesačne.

Podľa § 68 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (v znení účinnom v čase uplatnenia nároku navrhovateľkou) suma predčasného starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty znížený o 0,5% za každých začatých 30 dní od vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku do dovŕšenia dôchodkového veku; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Podľa § 179 ods. 1 písm. a/ bod 1. zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (v znení účinnom v čase uplatnenia nároku navrhovateľkou) do pôsobnosti ústredia patrí aj rozhodovať v prvom stupni o dôchodkových dávkach, o úrazovej rente a o pozostalostnej úrazovej rente,

Podľa § 250t ods. 1 O.s.p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Podľa § 250t ods. 4 O.s.p. súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako 3 mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.

Podľa § 250t ods. 5 O.s.p. navrhovateľ má právo na náhradu trov konania, ak súd návrhu vyhovel.

Podľa zákona ustanovenia štvrtej hlavy piatej časti O.s.p. upravujúcej konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy, umožňujú súdu poskytnúť ochranu každej fyzickej alebo právnickej osobe, do práv ktorej bolo zasiahnuté nečinnosťou orgánu verejnej správy a to tým, že na návrh dotknutej osoby môže súd uložiť nečinnému orgánu povinnosť v danej veci konať a v primeranej lehote rozhodnúť. Samozrejme za predpokladu, že po oboznámení

sa s príslušným spisom zistí, že orgán verejnej správy vo veci týkajúcej sa navrhovateľa bez vážneho dôvodu nekoná spôsobom upraveným príslušným právnym predpisom, hoci by konať mohol a mal.

Súd sa podrobne zaoberal návrhom navrhovateľky a upresneniami návrhu, oboznámil sa s vyjadrením odporkyne, ako aj s obsahom pripojeného administratívneho spisu, avšak v danom prípade zistil, že navrhovateľka nepodala návrh na začatie konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy dôvodne, keďže v konaní, ktoré bolo začaté na podklade žiadosti navrhovateľky zo dňa 08.06.2005, ktorou požiadala o priznanie predčasného starobného dôchodku, odporkyňa postupovala v súlade so zákonnými ustanoveniami § 68 ods. 1 a § 179 ods. 1 písm. a/ bod 1. zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktorých porušenie a následnú nečinnosť odporkyne v konaní navrhovateľka namietala.

O žiadosti navrhovateľky odporkyňa rozhodla rozhodnutím č. X. zo dňa 27.07.2005, ktorým priznala navrhovateľke nárok na predčasný starobný dôchodok od 01.06.2005 v sume 7 771,-- Sk mesačne. Zároveň od 22.07.2005 bol zvýšený predčasný starobný dôchodok navrhovateľky na sumu 8 459,-- Sk. Zákonnosť uvedeného rozhodnutia navrhovateľka napadla na súde. Výsledok súdneho prieskumu zákonnosti postupu a rozhodnutia odporkyne bolo, že nezákonnosť rozhodnutia odporkyne nebola zistená a napadnuté rozhodnutie odporkyne bolo Krajským súdom v Trnave potvrdené. Následne uvedený záver skonštatoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp.zn. 5 So 70/2006 zo dňa 25. apríla 2007, ktorý potvrdil rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 25.04.2006, č.k. 34Sd/54/2005-64. Konanie o nároku na predčasný starobný dôchodok na základe žiadosti navrhovateľky zo dňa 08.06.2005 bolo skončené vydaním rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. apríla 2007 sp. zn. 5 So 70/2006, rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť.

S poukazom na uvedené dospel senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k záveru, že *návrh navrhovateľky je nedôvodný* a preto návrh zamietol. *Odporkyňa si svoju zákonnú povinnosť rozhodnúť o žiadosti navrhovateľky o predčasný starobný dôchodok splnila, vydala dňa 27.07.2005 predmetné rozhodnutie a navrhovateľke vypláca predčasný starobný dôchodok* a preto nebol dôvod odporkyni uložiť povinnosť v zmysle § 250t a nasledujúcich O.s.p.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250t ods. 5 O.s.p. tak, že nepriznal navrhovateľke právo na náhradu trov konania, pretože nebolo vyhovené jej návrhu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 23.02 2009

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková